

ПРОБЛЕМИ ТА ІННОВАЦІЇ В ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧНІЙ, ТЕХНОЛОГІЧНІЙ І ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ

*Міністерство освіти і науки України
Інститут педагогіки НАПН України
Центральноукраїнський державний педагогічний університет
імені Володимира Винниченка
Рада молодих вчених Центральноукраїнського державного педагогічного університету
імені Володимира Винниченка
Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова
Луцький національний технічний університет
Маріупольський державний університет
Миколаївський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
Атирауський державний університет імені Х. Досмухамедова (Казахстан)
Вища технічна школа в Катовіце (Республіка Польща)
Інститут педагогічних наук (Республіка Молдова, м. Кишинів)
Тракійський університет (м. Стара Загора, Болгарія)
Мозирський державний педагогічний університет імені І. П. Шамякіна (Республіка Білорусь)
Комунальний заклад «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної
освіти імені Василя Сухомлинського»*

**XI Міжнародна науково-практична інтернет конференція
«ПРОБЛЕМИ ТА ІННОВАЦІЇ В ПРИРОДНИЧО-
МАТЕМАТИЧНІЙ, ТЕХНОЛОГІЧНІЙ І
ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ»
присвячена 100-річчю із Дня заснування
Центральноукраїнського державного педагогічного
університету імені Володимира Винниченка**

07 травня – 14 травня 2021 року

УДК 378:005.745

П78

Проблеми та інновації в природничо-математичній, технологічній і професійній освіті: збірник матеріалів XI-ї Міжнародної науково-практичної онлайн-інтернет конференції, м. Кропивницький, 7 травня – 14 травня 2021 року / Відп. ред. М. І. Садовий. Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2021. 175 с.

Збірник матеріалів конференції містить основні результати наукових пошуків дослідників теоретичних і методичних проблем природничо-математичної, технологічної та професійної освіти у середній, професійно-технічній та вищій школі. В окремі секції виділені матеріали присвячені інформаційно-комунікаційним технологіям навчання студентів та учнів, формування професійної компетентності майбутніх фахівців.

Редакційна колегія:

Садовий М.І., доктор педагогічних наук, професор (відповідальний редактор);
Мартинюк М.Т., доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України;
Михида С.П. – доктор філологічних наук, професор;
Ріжняк Р.Я., доктор історичних наук, професор;
Головко М.В., кандидат педагогічних наук, доцент, старший науковий співробітник;
Абрамова О.В., кандидат педагогічних наук, доцент;
Бевз А.В., аспірантка кафедри природничих наук та методик їхнього навчання (відповідальний секретар);
Дробін А.А., кандидат педагогічних наук;
Кононенко С.О., кандидат педагогічних наук, доцент;
Куценко Т.В., старший викладач;
Манойленко Н.В., кандидат педагогічних наук, доцент;
Рябець С.І., кандидат технічних наук, доцент;
Трифонов О.М., доктор педагогічних наук, доцент;
Черкасов В.Ф. доктор педагогічних наук, професор;
Чубар В.В., кандидат педагогічних наук, доцент;
Щирбул О.М., кандидат педагогічних наук.

Матеріали подано у авторській редакції

Рекомендовано до друку вченою радою Центральноукраїнський державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка (протокол № 10 від 26 квітня 2021 р.)

© Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, 2021.

вплине на якісне здійснення професійної діяльності, що дозволить випускнику досягти зразкового виконання своїх обов'язків, доцільно обирати засоби праці та технологію процесу, раціонально організовувати справу та утілювати в життя свої нові ідеї.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Педагогічна творчість, майстерність, професіоналізм у системі підготовки освітянських кадрів: здобутки, пошуки, перспективи: монографія / за ред. Н. В. Гузій ; Мін-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. 427 с.

2. Ягупов В.В. Педагогіка: навч. посібник. Київ.: Либідь, 2002. 560 с.

*Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка*

Сеньовська Надія

ПРОФЕСІЙНА САМОРЕГУЛЯЦІЯ ВЧИТЕЛЯ: ФАХОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЧИ ОСОБИСТІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА?

Сьогодні компетентнісний підхід характеризує як підготовку майбутніх учителів, так і їх фахову діяльність. Саме його закладено в основу концепції Нової української школи.

Професійна компетентність педагога трактується як пошукова діяльність учителя, у процесі якої «на основі бази знань, умінь, навичок та усвідомленого розуміння своєї ролі в суспільстві, безперервного самовдосконалення й саморозвитку особистості він забезпечує оптимальний варіант організації навчально-виховного процесу з метою формування творчої особистості» [4]. Це потребує розвиненого професійного мислення, здатності оптимально й ефективно використовувати здобуті знання для досягнення педагогічної мети. З огляду на зазначене, можна стверджувати, що фахова компетентність корелює з професійною саморегуляцією вчителя.

Здатність особистості до психічної саморегуляції за своєю суттю є спроможністю самостійно забезпечувати адекватність власних дій та вчинків прийнятій програмі, вимогам певних принципів, норм, правил (вони виступають у процесі саморегулювання як еталон, ціннісні орієнтири). При цьому неодмінно залучені результати самопізнання й емоційно-ціннісного ставлення індивіда до себе самого. Відповідно, одночасно формується та реалізується позиція суб'єкта (йдеться про ініціацію, побудову, підтримку та керування різними видами і формами довільної активності). Психічна саморегуляція особистості об'єднує ті системи, які забезпечують успішне виконання різноманітної діяльності (і фахової у тому числі).

Отже, професійна саморегуляція вчителя розглядається як «інтегративна особистісна професійна характеристика, яка передбачає усвідомлення ним своїх дій, почуттів, мотивів, свого становища та доцільну видозміну власної діяльності відповідно до вимог ситуації» [2, с. 200]. Процес особистісної саморегуляції педагога не завжди проходить свідомо, однак постійно ґрунтується на врахуванні минулого досвіду, самооцінки, соціальних ролей і залежить від здатності здійснювати вольовий вибір. Це дає можливість

внутрішньо розвиватися, займатися самопізнанням і гармонізувати стосунки з людьми.

Спираючись на класифікацію компонентів професійної компетентності О. Білявської [1], можна охарактеризувати роль складових фахової саморегуляції для кожного з них:

1) *когнітивно-технологічна (спеціальна компетентність із фахового предмета)* – уміння організовувати суб'єкт-суб'єктний освітній процес,;

2) *методична* – засвоєння ідей, підходів до освітнього процесу;

3) *комунікативно-ситуативна* – партнерська взаємодія між учасниками освітнього процесу, тактовність і толерантність у стосунках;

4) *соціальна* – уміння конструювати поведінку для досягнення балансу між своїми потребами, очікуваннями, сенсом життя і вимогами соціальної дійсності, робити вибір, брати на себе відповідальність;

5) *психолого-педагогічна* – володіння психолого-педагогічною діагностикою, уміння визначати і враховувати емоційний стан людини, грамотно вибудовувати взаємовідносини з колегами, учнями, батьками;

6) *прогнозувально-рефлексивна* – вміння прогнозувати, конструювати, планувати хід освітнього процесу;

7) *аутопсихологічна* – усвідомлення рівня власної професійної діяльності, бажання самоудосконалюватися;

8) *інформаційно-технологічна* – вміння застосовувати раціональні прийоми пошуку, аналізу, систематизації, використання інформації;

9) *управлінська* – визначення цілей освітньої діяльності, уміння здійснювати коригувальний вплив;

10) *кооперативна* – здатність продуктивно й гармонійно організовувати міжособистісну взаємодію;

11) *валеологічна* – організація здорового способу життя у фізичній, соціальній, психічній та духовній сферах;

Відповідно, професійна саморегуляція, будучи особистісною характеристикою, входить до ключових фахових компетентностей учителя і передбачає вміння здійснювати самоаналіз, самопланування, самоконтроль, самокорекцію, керувати внутрішніми емоційними та фізичними станами, створювати психологічно комфортну атмосферу під час фахової діяльності, розвивати моральну мотивацію дій та вчинків. Адже сучасний педагог безпосередньо формує стратегії свого фахового саморозвитку і відповідає за їх реалізацію.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Білявська О. О. Професійна компетентність учителя як складова ефективної педагогічної діяльності. URL: <http://lib.mdpu.org.ua/nvs/>

2. Войтюк Н. Л. До питання про професійну саморегуляцію вчителя. *Ціннісні пріоритети освіти у XXI столітті: орієнтири та напрямки сучасної освіти* : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. (Луганськ, 2–5 жовт. 2005 р.). Луганськ, 2005. Ч. 2. С. 198-201.

4. Пелегайченко В. Ключові компоненти компетентності вчителя. *Відкритий урок: розробки, технології, досвід. Освіта.ua*. 04.09.2010. URL: <https://osvita.ua/school/method/9170/>

Лемко Галина, Балан Анастасія ПСИХОЛОГІЧНА ГОТОВНІСТЬ СТУДЕНТІВ ДО СОЦІАЛЬНО-педагогічної ДІЯЛЬНОСТІ	99
Михайленко Ірина, Нестеренко Володимир СКЛАДОВІ МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ	103
Мітйай Владислав, Рябець Сергій СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ОЗДОБЛЕННЯ ДЕРЕВИНИ В КОНТЕКСТІ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ (ІНКРУСТАЦІЯ) ...	105
Сеньовська Надія ПРОФЕСІЙНА САМОРЕГУЛЯЦІЯ ВЧИТЕЛЯ: ФАХОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЧИ ОСОБИСТІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА?	109
Улич Андрій ГРАФІЧНІ ЗНАННЯ ЯК ОСНОВА ГРАФІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ.....	111
Хижняк Альона, Рябець Сергій ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТНО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИ ВИВЧЕНІ МОДУЛЯ «ДИЗАЙН ПРЕДМЕТІВ ІНТЕР'ЄРУ» УЧНЯМИ 10-11 КЛАСІВ	112
Царенко Ірина ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО ВИВЧЕННЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ОСНОВІ ІНТЕГРАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНОГО ТА ДІЯЛЬНІСНОГО КОМПОНЕНТІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	114
Царенко Олександр ПРОБЛЕМАТИЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЯК НЕОБХІДНА УМОВА КОМПЕТЕНТНІСНОГО НАВЧАННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ	116
Шишова Інна ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ ОСОБЛИВОСТЯМИ ЕМОЦІЙНОГО РОЗВИТКУ (СИНДРОМОМ ДАУНА ТА РАС) У СУЧАСНОМУ СОЦІУМІ.....	118
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОСВІТИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	120
Біляковська Ольга ГОЛОВНІ ПРИНЦИПИ МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ	120
Бурдун Віктор АНАЛІЗ ЗМІСТУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ.....	121
Величко Людмила ВАРІАТИВНИЙ СКЛАДНИК ЯК ОЗНАКА ОСОБИСТІСНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ ШКІЛЬНОЇ ХІМІЧНОЇ ОСВІТИ	123
Вороненко Тетяна МІСЦЕ КУРСУ ЗА ВИБОРОМ «РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЗАДАЧ З ХІМІЇ, 10-11 КЛАСИ» У СУЧАСНИХ УМОВАХ НАВЧАННЯ	125
Галатюк Тарас, Галатюк Юрій МЕТОДОЛОГІЧНА КУЛЬТУРА УЧНІВ У КОНТЕКСТІ ДІЯЛЬНІСНОГО ПІДХОДУ ДО ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТИ.....	126

*Матеріали XI Міжнародної науково-практичної
інтернет конференції*

**«ПРОБЛЕМИ ТА ІННОВАЦІЇ
В ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНІЙ,
ТЕХНОЛОГІЧНІЙ І ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ»**

*Присвяченої 100-річчю із Дня заснування
Центральноукраїнського державного педагогічного
університету імені Володимира Винниченка*

(07 травня – 14 травня 2021 року)

Відповідальний редактор: М.І. Садовий

*Укладачі: Садовий М.І., Бевз А.В., Трифонова О.М.
Модератор конференції: Бевз А.В.*

**Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного
реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК № 1537 від 22.10.2003 р.**

Підп. до друку 10.05.2021 р. Формат 60×90/16. Папір офсет.
Друк різнограф. Ум. др. арк. 10,5. Тираж 100. Зам. № _____.

*Редакційно-видавничий відділ
Центральноукраїнський державного педагогічного
університету імені Володимира Винниченка
25006, Кропивницький, вул. Шевченка, 1.
Тел.: (0522) 24–59–84.
Fax.: (0522) 24–85–44.
E-Mail: mails@kspu.kr.ua*